

Występowanie oraz zagrożenia ochrony dużych drapieżników w Beskidach Wyspowym i Makowskim na początku XXI wieku

Occurrence and conservation issues of large carnivores in the Wyspowy and Makowski Beskid Mountains at the beginning of the 21st century

MARCIN MATYSEK¹, ŁUKASZ KAJTOCH², MARCIN TRYBAŁA³, PAWEŁ ARMATYS⁴, JAN LOCH⁴,
MAREK WAJDIK⁵

¹ Instytut Ochrony Przyrody PAN
31–120 Kraków, al. Mickiewicza 33
e-mail: matysek@iop.krakow.pl

² Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN
31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17

³ Babiogórski Park Narodowy
34–223 Zawoja, Zawoja 1403

⁴ Gorczański Park Narodowy
43–735 Niedźwiedź, Poręba Wielka 590

⁵ Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
Instytut Ekologii i Hodowli lasu
Zakład Bioróżnorodności Leśnej
31–425 Kraków, al. 29 Listopada 46

Słowa kluczowe: wilk, *Canis lupus*, niedźwiedź brunatny, *Ursus arctos*, ryś eurazjatycki, *Lynx lynx*, Beskidy Zachodnie, Karpaty.

Aktualny stan wiedzy na temat występowania niedźwiedzia, wilka i rysia w Beskidach Wyspowym i Makowskim przedstawiono w oparciu o wieloletnie terenowe obserwacje oraz informacje uzyskane od służb leśnych i myśliwych. Występowanie niedźwiedzia stwierdzano w czterech obszarach omawianych Beskidów, przy czym w dwóch było to występowanie stałe. Rysie stwierdzano regularnie w pięciu kompleksach leśnych, a wilki występowały regularnie w większości dużych kompleksów leśnych omawianych Beskidów (3–4 watahy na omawianym obszarze). Do głównych czynników mających negatywny wpływ na występowanie i liczebność populacji dużych drapieżników w Beskidzie Makowskim i Wyspowym należą bariery dyspersyjne oraz fragmentacja siedlisk spowodowana rozbudową infrastruktury drogowej i zabudową górskich stoków oraz dolin. Ponadto istotnymi zagrożeniami są: nadmierna penetracja terenów leśnych wynikająca z gospodarki leśnej, turystyki i nielegalnych rajdów terenowych. W celu ochrony populacji dużych drapieżników w omawianym terenie konieczne jest udrożnienie szlaków dyspersyjnych (w szczególności szlaku łączącego Beskid Wyspowy z Makowskim, na którym migracja zwierząt jest prawie niemożliwa wskutek modernizacji drogi Kraków–Zakopane) poprzez budowę przejść dla zwierząt.